

Научна хроника

Савремена српска фолклористика 7

Међународна научна конференција Крушевац, 21–23. јуна 2019.
Седми међународни научни скуп Удружења фолклориста Србије
(Савремена српска фолклористика VII, 21–23. јун 2019, Крушевац)

Младен Станић

Међународна научна конференција *Савремена српска фолклористика VII* одржана је у Крушевцу од 21. до 23. јуна 2019. године. Организатори скупа били су Удружење фолклориста Србије, Београд, Народна библиотека, Крушевац и Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, Београд. Као и претходних година, учесници конференције били су истакнути стручњаци из Русије, Украјине, Републике Српске, Бугарске и Србије: фолклористи, етномузиколози, историчари књижевности. Радове су представили су у оквиру тема овогодишње конференције: *Косовска битка (1389) у историји и традицији и Савремена словенска фолклористика*.

Након поздравних речи које су упутили Снежана Ненезић, директорка Народне библиотеке у Крушевцу, која је била домаћин скупа, и Бошко Сувајдић, председник Удружења фолклориста Србије, уследила су уводна излагања. Љубинко Раденковић (Београд) говорио је о Милошу Обилићу као митолошком јунаку, а Бошко Сувајдић (Београд) о епској легенди о Косову између историје и мита. Варвара Добровољска (Москва) изложила је рад о приповедном типу о животињском супружнику (АТУ 432, *The Prince as Bird*) у светлу одлика руске приповедне традиције и реализације сижеа у савременој култури. Данка Лајић Михајловић (Београд) разматрала је савремено епско гуслање у контексту његовог статуса као елемента нематеријалног наслеђа и културне политике.

Прву сесију на конференцији отворила је Оксана Микитенко (Кијев), и говорила о доприносу Бориса Путилова изучавању косовске епске традиције. Данијела Петковић (Београд) поредила је косовски образац у јужнословенској и руској усменој епској поезији. Валентина Питулић (Косовска Митровица) разматрала је састав и улоге каталога косовских јунака у народним умотворинама с Косова и Метохије, док је Драгана Вукићевић расправљала о питању Косова и реторике антијунака.

Другог дана конференције, 22. јуна, сесију је отворила тема о *Туркињаци: Жени у мрежи епске поетике и стереотипа о другом*, о којој је говорила Лидија Делић (Београд), систематично сагледавајући заступљеност ове фигуре у епској народној традицији. Димитар Атанасов (Софија) предочио је кратку историју и идеологију визуелног лика на примеру Косовке Девојке. Питање косовске традиције сагледавано је и преко односа са устаничком традицијом у раду Бранка Златковића (Београд), и у поређењу с падом Босанског краљевства у излагању Дејана Илића (Београд).

У наставку рада конференције излагали су: Дејан Ајдачић (Београд) – о словенским преводиоцима и рецепцији српске народе лирике у првој половини 19. века; Јулија Шкураток (Перм) – о словенском утицају на систем митских ликова у Коми-пермјачком округу (Пермјацији); Светлана Низовцева (Сиктивкар) – о руским и комским загонеткама и питањима фолклорне позајмице; и Јулија Крашениникова (Сиктивкар) – о рату у колективним представама становника Републике Коми.

У излагањима Вихре Баеве (Софија), Бранка Ђупурдије (Београд), Олге Пашине (Москва) заједнички именитељ била су теренска истраживања. Баева је представила тему о змајевитом ратнику у бугарским фолклорним текстовима, Ђупурдија је разматрао методологију бележења ојкана у Дрежници, а Пашина је тумачила полистадијалност фолклорних традиција у свету регионалних проучавања. Радови Веселке Тончеве (Софија) и Маје Радивојевић (Београд) посвећени су етномузиколошким проучавањима, такође заснованим на теренској грађи – први се бави новим моделом проучавања извођења, док други разматра о преговарању идентитета на примеру певачице Тање Бошковић.

Грађа сакупљена у теренским истраживањима теоријски је испитивана и у радовима изложеним у наредној сесији. У коауторском раду о трансформацији ритуала Тодорица у Малом Крчимиру Смиљане Ђорђевић Белић (Београд) и Данијеле Поповић Николић (Ниш), проблематизован је живот ритуала до 21. века и његова савремена реализација. Драгана Ђурић (Београд) пропитивала је казивања о Светој Петки на подручју Шумадије, док је Ана Савић (Београд) осветлила контекст бележења и одлике усменог приповедања на примерима демонолошких предања сакупљених у околини Крушевца.

Последњег дана конференције, у првој сесији реферате су изложили Марија Миљковић (Косовска Митровица) – о везама између мотива наочета, детета рођеног у ванбрачној заједници и детета јунака; Марко Ђорђевић (Београд) – о скривеним димензијама усмених успаванки; Младен Станић (Београд) – о обредима прелаза на примеру теренских записа из Западне Србије. У другој сесији, Саша Кнежевић

(Источно Сарајево) разматрао је навијачке песме и покличе. Јеленка Пандуревић (Бања Лука) говорила је о Вуковој сакупљачкој делатности, док су Јована Милованчевић (Београд) и Јована Димитријевић (Београд) анализирале одјеке косовске традиције у стваралаштву Васка Попе и Милоша Црњанског.

Током конференције представљена су нова издања из области фолклористике: нове свеске часописа *Фолклористика* Удружења фолклориста Србије и компакт-диск с пропратном књижицом *Косово и Метохија: Музичка слика мултикултуралности 50-их и 60-их година XX века*, који су приредиле Данка Лајић Михајловић и Јелена Јовановић, у издању Музиколошког института САНУ.

Скуп у Крушевцу обележиле су занимљиве и разноврсне теме, дијахронијске и синхронијске, као и конструктивне дискусије. Домаћини овогодишњег скупа су за учеснике организовали садржајан обилазак цркве Лазарице, остатака Лазаревог града и Народног музеја, чиме је симболично обележен јубилеј Косовске битке.

МА Младен Станић
Е-пошта: mladens1994@yahoo.com

Примљено: 1. 12. 2019.
Прихваћено: 20. 12. 2019.